

4. Теорія і методика професійної освіти

ЕКОЛОГІЧНО-ПРАВОВИЙ КОМПОНЕНТ У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ЕКСПЕРТІВ З ЕКОЛОГІЇ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Купчак М. Я.

старший викладач кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту

Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

м. Львів, Україна

Одним із найважливіших стабілізуючих чинників сучасного суспільства є збереження якості оточуючого середовища людини шляхом вивчення правових аспектів у галузі регулювання відносин з охорони здоров'я та навколишнім середовищем, забезпеченням безпеки у надзвичайних ситуаціях та готовності до професійної діяльності майбутній експертів з екології.

Одним із складників готовності майбутніх експертів з екології до професійної діяльності ми обрали екологічно-правовий компонент, що характеризується володінням еколого-правовими знаннями, практичними вміннями та навичками регулювання еколого-правових відносин, творчим досвідом вирішення конфліктних екологічних ситуацій, ціннісним ставленням до природи, а також особистісними якостями людини, що забезпечують екологічно обгрунтоване регулювання природокористування в рамках правового поля.

Науковці виділяють два рівня прояву екологічно-правового компоненту:

– загальноосвітній, який необхідний будь-кому для рішення своїх життєвих і побутових проблем, або рішення проблем в рамках громадських екологічних рухів та ініціатив; на оволодіння цього рівня і має бути націлене загальне шкільну освіту, а також професійну освіту фахівця, праця якого безпосередньо не пов'язаний з вирішенням професійних еколого-правових

задач; розглянута в такому ракурсі еколого-правова компетентність відіграє «багатофункціональну мета предметний роль, яка виявляється не тільки в школі, але і в родині, у колі друзів, в майбутніх виробничих відносинах» [3];

– професійний – володіння знаннями, досвідом і правами в певній сфері діяльності (екологічне право, екологічний аудит, промислове природокористування та ін.); на оволодіння цим рівнем направлено спеціальне (середнє або вища) професійну освіту [2].

Найважливішими показниками екологічно-правового компоненту є:

- усвідомленість своєї соціальної функції в нових цивілізаційних умовах і необхідність стабілізуючого характеру своєї діяльності;

- ціннісне ставлення до природи;

- наявність позитивних правових установок, готовність слідувати еколого-правовим нормам поведінки, керуючись при цьому уявленнями про справедливість, турботі і загальне благо;

- здатність сприймати і розуміти правову інформацію в галузі навколишнього середовища, правильно її оцінювати, інтерпретувати і мобілізувати її в конкретній еколого-правовій ситуації;

- володіння еколого-правовими знаннями (обсяг теоретичних, нормативно-оцінних і практичних знань, рівень володіння ними); вміння їх співвідносити з нормами і правилами екологічного імперативу;

- наявність і рівень стилю мислення, притаманного лише правовій діяльності;

- вміння переносити знання з однієї предметної області в іншу (Комбінувати їх для цілісного опису систем різного рівня, знаходити загальні підстави для інтеграції правових, економічних, географічних, екологічних, технічних та інших предметних областей);

- вміння моделювати і прогнозувати розвиток еколого-правових ситуацій (створення моделей економічних, соціальних, природних систем і явищ, обґрунтування їх різноманітних варіантів на основі принципу «економічно - екологічно»);

- вміння приймати екологічно обґрунтовані і вивірені з точки зору права компромісні рішення і реалізовувати їх на практиці;
- вміння оцінювати їх наслідки, нести відповідальність за свої дії і вчинки;
- володіння навичками вирішення конфліктних еколого економічних ситуацій правовими засобами;
- готовність до конструктивного діалогу, побудованого на правовий аргументації своєї позиції, досягнення домовленостей;
- здатність адекватно оцінювати свою особисту участь у забезпеченні сталого розвитку суспільства;
- здатність самовизначитися в системі правових та екологічних цінностей життя людського існування;
- розвинені комунікативні вміння, що дозволяють встановити партнерські відносини з іншими людьми;
- відповідальність за прийняті рішення;
- прагнення до самореалізації, готовність до постійного підвищення рівня своєї компетентності і саморозвитку, потреба в актуалізації свого особистісного потенціалу в практичній діяльності [1, с.79-80].

Цей комплекс базових показників найбільш повно відображає рівень сформованості екологічно-правового компоненту готовності майбутніх експертів з екології до професійної діяльності.

Література:

1. Игнатов С. Б. Эколого-правовая компетентность: сущность, содержание, диагностика / Сергей Борисович Игнатов. – Тюмень: ТюмГНГУ, 2012. – 136 с.
2. Кічук Я.В. Правова компетентність майбутнього фахівця – пріоритетне завдання громадянської освіти у вищій школі / Я.В.Кічук // Вісник Львів. ун-ту. -2008. – Вип.23. Серія: Педагогіка. – С.141-147.

3. Хуторской А. В. Ключевые компетенции и образовательные стандарты / Андрей Викторович Хуторской // Интернет-журнал «Эйдос». – 2002. – 23 апреля. – [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://eidos.ru/journal/2002/0423.htm> – Заголовок з экрану. – Мова рос.